

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
АРХЕОГРАФІЧНА КОМІСІЯ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ АРХЕОГРАФІЇ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА
ім. М. С. ГРУШЕВСЬКОГО

УКРАЇНСЬКИЙ АРХЕОГРАФІЧНИЙ ЩОРІЧНИК

НОВА СЕРІЯ
ВИПУСК 8/9

•

УКРАЇНСЬКИЙ
АРХЕОГРАФІЧНИЙ
ЗБІРНИК

ТОМ 11/12

Видавництво М. П. Коць
Київ-Нью-Йорк
2004

Віталій МИХАЙЛОВСЬКИЙ (Київ)

НАДАННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У ПОДІЛЬСЬКОМУ ВОЄВОДСТВІ ЗА ПАНУВАННЯ ВЛАДИСЛАВА ІІІ (1434–1444)

Старший син Владислава ІІ Ягайла – Владислав ІІІ, якого після загибелі під Варною було прозвано Варненчиком, обійняв королівський трон у віці 10 років. Його обрання у 1440 р. королем Угорщини (і об'єднання влади над двома найбільшими королівствами Центрально-Східної Європи) втягнуло молодого володаря у вир великих справ, у якому йому й судилося загинути.

Після утворення у 1434 р. Руського і Подільського воєводств і поширення коронного права на руські землі Корони Польської, територія Західного Поділля як ціла земля перестає бути особистим доменом короля. Велика кількість не розданих (вочевидь, не підкріплених відповідними привілеями королівської чи великокнязівської канцелярії, або й навіть грамотами удільних подільських князів Коріатовичів) маєтків становили величезне джерело прибутку як для королівської скарбниці, так і для потенційних отримувачів з числа місцевої і коронної шляхти.

Процес отримання земельної власності (надання та застави королівщин на певну суму грошей) розпочався ще за попередніх володарів цієї території. Левову частину королівських привілеїв складають записи на суму. Перші документи, у яких фіксується застава того чи того маєтку, походять це з часів Вітовтового володіння Поділлям (1418–1430). Після відновлення зверхності Владислава ІІ Ягайла на Західному Поділлі усі привілеї, які виходили з його канцелярії, були власне заставами на певну суму, з умовою особистої резиденції на Поділлі та участі в обороні краю від нападів.

Загалом час правління Владислава ІІІ можна поділити на два періоди: перший – 1434–1440 рр., час, коли малолітній король перебував під опікою матері і найвпливовіших можновладців, та другий – 1440–1444 рр., що супроводжував громадянською війною в Угорщині та підготовкою і участю у хрестовому поході проти турків. Якщо у першому періоді малолітньому королеві відводилися виключно декоративно-представницькі функції верховного володаря, то у другому молодий володар міг сам вирішувати справи з наданням маєтків шляхті у новоствореному воєводстві.

Зважаючи на постійні військові кампанії, які молодий король вів в Угорщині, королівська скарбниця вимагала чим далі більшої кількості готівки, яку в тих умовах можна було дістати, лише заставивши ще значні

королівщини у нових воєводствах на сході Корони Польської. З другого боку, роздача королівщин під заставу і накопичування на цих маєтках значних сум, як то було у випадку з Буцацькими, Щуковськими, Домаратом зі Шлядковою та іншими представниками шляхти, яка починала освоювати ці землі, було надійним вкладенням капіталу і джерелом сталих і, вочевидь, чималих прибутків. Ще одним значущим аспектом роздачі королівщин був той факт, що молодий король у такий спосіб винагороджував шляхту за участь у військових кампаніях в Угорщині та в останній виправі проти турків. На це вказують місця виставлення багатьох документів канцелярії Владислава IV, зокрема: під замком Марванко¹, Варадин², біля Орсова³, або безпосередні згадки в документах про прибуття шляхти для підтримки молодого короля до Угорщини⁴. Другою причиною у роздачі земельних надань слід вважати винагороду шляхті за участь в обороні східних кордонів Корони, про що свідчать численні згадки в подільських привілеях⁵.

У процесі роздачі земельної власності на території Подільського воєводства за Владислава III нас, головним чином, цікавлять такі питання: а) хто був суб'єктом надання; б) статус і кількість об'єктів надання; в) локалізація об'єктів надання; г) умови надання (сума застави) та обов'язки суб'єкта надання. Ще одним важливим аспектом у вивченні політики роздачі земельних надань у Подільському воєводстві за панування Владислава III є можливість прослідкувати процеси творення великих і середніх маєтків представниками як місцевої, так і прибулої шляхти. У нашому розпорядженні є сімдесят п'ять документів, які демонструють процеси, які лягли в основу цього формування, як то: накопичення великих сум запису на одному місті, групі сіл, селі з подальшим переведенням їх на німецьке право, як це видно на прикладі заможних і впливових родин Одровонжів зі Спрови, Буцацьких та тих, хто нанизував записи на старі надання, збільшуючи у такий спосіб борг короля, як це робили Свірчі, Домарат зі Шлядковою та ін.

Більша частина королівських привілеїв, які дійшли до нашого часу, походить з пізніших копій, головним чином з XVI ст. із "Книги ревізії листів 1564"⁶ та "Рєєстру Коронного архіву"⁷, зробленого у 60-ті роки Яном Замойським. Серед опублікованих джерельних видань найважливішим,

¹ Zbiór dokumentów Małopolskich / Opr. I. Sułkowska-Kuraś i S. Kuraś (далі – ZDM). – Wrocław; Warszawa; Kraków; Gdańsk. – Cz. VIII: Dokumenty z lat 1435–1450. – № 2291. – S. 111–112.

² Ibidem. – № 2490. – S. 292–295.

³ Ibidem. – № 2495. – S. 299.

⁴ Ibidem. – № 2361, 2362. – S. 174–176; № 2392. – S. 199–200; Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie / Wyd. K. Liske, A. Prochaska, W. Hejnosz (далі – AGZ). – Lwów, 1875. – T. V. – № LXXXVII. – S. 110.

⁵ Детальніше про це див. нижче.

⁶ Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie (далі – AGAD). – Tzw. Metryka Litewska (далі – tzw. ML). – IV B. – Syg. 17.

⁷ AGAD. – Archiwum Zamoyskich. – Syg. 32. – K. 929–996.

зважаючи на кількість публікацій, є “Zbiór dokumentów Małopolskich”⁸. Використано також публікації з “Архива Юго-Западной России”⁹, “Akta grodzkie i ziemski”¹⁰, публікації В. Побуг-Гурського “Powiat Mohylowski”¹¹, регести каталогу документів бібліотеки Оссолінських, виданого Ф. Погорецьким¹². Трапляються і зовсім несподівані місця зберігання документів стосовно Поділля. Оригінал одного з документів для Варцислава Вишковича з Данілковичів на с. Княгинин зберігається у відділі спеціальних зібрань міської та воєводської бібліотеки м. Бидгощ¹³. Копія ще одного цікавого документа зберігається у приватному зібранні Томаша Неводнічанського у Бітбургу (Німеччина)¹⁴.

У 2000 р. науковцями Інституту історії Ягелонського університету у Кракові були підготовлені “Materiały do rejestrów dokumentów Władysława Warneńczyka króla Polski i Węgier 1434–1444”¹⁵, які мали зібрати усі відомі на сьогодні джерельні згадки про документи, що постали в канцелярії Владислава III. На жаль, певна кількість документів, які переховуються в Головному архіві давніх актів у Варшаві, з невідомих причин не потрапила до цього видання, зокрема регести документів з “Реєстру Коронного архіву” Я. Замоїського.

Важливим для проведення порівнянь з іншими регіонами Корони є публікації Юрія Зазуляка, який розглядає застави Ягелонів у Галицькій Русі в XV ст.¹⁶, і Марціна Сепяла, що спробував підрахувати доходи, отримані від застав королівщин за часів панування Владислава III в Угорщині у 1440–1444 рр.¹⁷

⁸ ZDM. – Cz. VIII. – XL+400 s.

⁹ Архив Юго-Западной России (далі – АЮЗР). – К., 1893. – Ч. VIII. – Т. 1: Материали для истории местного управления в связи с историею сословной организации. Акты Барского староства XV–XVI в. / Под ред. М. С. Грушевского. – 502 с.; Т. 2: Материали для истории местного управления в связи с историею сословной организации. Акты Барского староства XVII–XVIII в. / Под ред. М. С. Грушевского. – 772 с.

¹⁰ AGZ. – T. V. – VI+294 s.; Lwów, 1876. – T. VI. – VI+302 s.

¹¹ *Pobóg-Górski W.* Powiat Mohylowski w gubernii Podolskiej. – Kraków, 1902. – 346 s.

¹² *Pohorecki F.* Catalogus diplomatum bibliothecae Instituti Ossoliniani nec non bibliothecae Pawlikowianae ubde ab anno 1227 usque ad annum 1505. – Leopoli, 1937. – VI+151 p.

¹³ За детальний відпис з цього документа щиро дякую магістрові Рафалові Яворському з Варшавського університету.

¹⁴ Фотокопія цього документа зберігається у Зібранні допоміжних дисциплін Інституту історії Варшавського університету. Автор щиро дякує докторові Мареку Яницькому за надану інформацію.

¹⁵ *Materiały do rejestrów dokumentów Władysława Warneńczyka króla Polski i Węgier 1434–1444* / Opr. W. Krawczuk, K. Mieszkowski, Z. Perzanowski, S. Sroka. – Kraków, 2000 // <http://argo.hist.uj.edu.pl/WARN/Index.htm>

¹⁶ *Зазуляк Ю.* Застава як елемент роздавничої політики Ягеллонів у Галицькій Русі в XV ст. // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 2000. – Вип. 35–36. – С. 43–57.

¹⁷ *Sepiał M.* Zastaw na dobrach ziemskich i dochodach królewskich w okresie panowania Władysława III Warneńczyka na Węgrzech (1440–1444) // *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historyczne.* – Kraków, 1998. – Zesz. 125. – S. 36–48.

Отже, усього нами зібрано 75 документів, які походять з королівської канцелярії і стосуються території Подільського воєводства. Серед них: 14 оригіналів, 31 копія та 30 згадок¹⁸.

а) суб'єкти надань

Якщо у попередній час, а саме за Владислава II Ягайла та великого князя Вітовта, на означення особи, яка отримувала землю, використовувалися такі означення, як то *fidelium odsequiorum*, *fidelis noster*, *sludze naszemu*, *servitori nostro* (у 1402–1413 рр.) або *nobilis*, *terrigena noster* та ін. (у 1431–1434 рр.), то, як видно з наведеної нижче таблиці, при означенні соціального статусу особи лєвова частка належить означенню *nobiles*, тільки у випадках, коли особами, що отримували королівські надання, були великі землевласники та високі урядники (Пьотр Одровонж зі Спрови, Теодорик з Бучача), вживалося означення *magnificus*.

*Особи, які згадуються у земельних наданнях
Владислава III 1434–1444 рр.*

№ п/п	Ім'я, патронім, соціальний статус	Кількість озброєних людей, яких мав виставити володар, або сума застави	Примітки:
1	nobilis Georgius Kuncowicz	40 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2180
2	Benesio de Keschtow militi suo		AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – K. 967
3	Варціслав Вишкович з Данілковичів	100 гривень	Bydgoszcz. – Biblioteka Mejska i Wojewydzka. – Zbiory Specjalne. – Sygn. 1219 III “Autografy krylewskie”. – № 3

¹⁸ Детальніше див. Додаток, де подано інформацію про всі зібрані нами документи Владислава III для Подільського воєводства. За своєю інформативністю згадка мало чим відрізняється від повного змісту документа, адже містить практично всю необхідну інформацію про об'єкт та суб'єкта трансакції, опускаючи при цьому формальну частину самого документа. Зазначимо, що нами використано лише ті згадки, які містять дату виставлення документа. Поза цією розвідкою залишилися згадки, котрі не містять дати: зокрема ті, що відомі нам з ревізії, проведеної у 1469 р. Опрацювання такого типу інформації вимагає окремого дослідження. Певна складність з опрацюванням такого типу згадок призвела у нашому випадку до суттєвих помилок, як то: зарахування королівських документів для кам'янецького старости Пьотра Поляка з Ліввіна до документів, виставлених самим Пьотром Поляком, див.: *Михайловський В.* Документи подільських (кам'янецьких) генеральних старост на заставу королівщин (1442–1506 рр.) // Київська старовина. – 2003. – № 2. – С. 67; *його ж.* Привілей короля Владислава III на кам'янецьке староство для Теодорика з Бучача 1442 р. // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 2003. – Т. 11. – С. 50–51. Автор щиро дякує докторові габілітованому Янушові Куртиці з Кракова за вказівку на цю помилку.

№ п/п	Ім'я, патронім, соціальний статус	Кількість озброєних людей, яких мав виставити володар, або сума застави	Примітки:
4	nobilis Theodoricus de Buczacz	500 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2185
5	nobili Mroczkoni de Crassow	400 гривень	AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – K. 967–968
6	nobili Iohanni Wiewyor de Cirzeschin	30 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2186
7	nobilem Schischca Lanbabcz	30 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2187
8	nobilem Iohannem alias Slaboszium minorem	40 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2188
9	nobilem Domarathium de Slathkow	40 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2190
10	magnifici Petri Odrowasch	–	ZDM. – Cz. VIII. – № 2192
11	generoso Biedrzich castellano Camenecensi	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2198
12	nobilis Warcislaus de Danilkowcze	40 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2200
13	nobilis Iohannes Fiol de Conaryow	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2201
14	nobilis Iohannes Bachawsky	50 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2202
15	nobili Iohanni de Curzessino dici Wewor	40 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2204
16	nobiles Iohanned de Janowicze	60 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2211
17	nobilis Sienko de Vierzbowcze	40 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2213
18	nobilibus Iohannis et Petro Bachawski	110 кіп грошей	ZDM. – Cz. VIII. – № 2214
19	Petrus et Iohannes Bachwsczi	60 кіп грошей	ZDM. – Cz. VIII. – № 2215
20	nobili Nicolao de Wirdzbicza	40 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2227
21	nobili Sandiuogio Gossiensky	40 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2228
22	nobili Ioannis de Tarnow	30 гривень	AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – Ark. 183–183 v
23	nobili Bilina de Lubnicza	50 гривень	AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – K. 934–935, 969

№ п/п	Ім'я, патронім, соціальний статус	Кількість озброєних людей, яких мав виставити володар, або сума застави	Примітки:
24	nobili Alberto Schostek de Dziedrzechowcze	50 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2240
25	nobilis Johannes filius Miksche de Stepanykowcze	50 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2241
26	nobili Borscz de Koczina	150 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2242
27	nobilis Iohannes Schiska	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2243
28	nobili Domarath de Sliatkow	400 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2244
29	nobili Iohanni Slabosch de Caweczin	40 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2245
30	generoso Dzietrzuchone de Buczacz	300 гривень та хутра	ZDM. – Cz. VIII. – № 2246
31	magnificus Petrus de Sprowa	sex hastis bene locatis et duodecim sagittariis	ZDM. – Cz. VIII. – № 2251
32	generosum Theodoricum de Buczacz	–	ZDM. – Cz. VIII. – № 2252
33	generosus Theodoricus de Buczacz	300 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2253
34	generoso Bederico de Biedrzichowicze	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2254
35	nobili Alberto de Dziedrzichowicze	50 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2259
36	nobilis Byedrich de Byedrzychowicze	400 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2267
37	nobili Janussio Kierdeiwicz	150 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2269
38	nobili Borsch de Koczino	50 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2274
39	generoso Petro Cziolek	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2291
40	nobili Iohanni Kiemlicz de Wliostowicze	200 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2305
41	nobili Bilina de Lubnicza	50 гривень	AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – K. 935, 969
42	nobili Iohanni Bahawsky	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2321
43	nobili Janussio Kierdey	400 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2322
44	nobili Iohanni Slabosz	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2323

№ п/п	Ім'я, патронім, соціальний статус	Кількість озброєних людей, яких мав виставити володар, або сума застави	Примітки:
45	nobili Matthiae alias Mach	60 гривень	AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – K. 935, 970
46	generoso Bederico castellano Camenecensi	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2330
47	nobilis Sigismundus alias Kyerdey de Orinin	100 гривень	AGZ. – T. V. – № LXXXVII.
48	generosum Christinum de Sczukowcze	1200 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2357
49	nobilis Domarati de Slathkow	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2361
50	nobilis Domarati de Sliathkow	50 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2362
51	nobili Machoni de Podlasse	50 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2367
52	nobilis Stankonis	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2369
53	nobilis Venceslai Spysz de Sobaczow	350 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2384
54	nobili Iohanni de Chomanthow	60 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2386
55	generosum Theodricum de Buczacz	122 гривні	ZDM. – Cz. VIII. – № 2390
56	nobilis Nicolai Podolecz de Grodkow	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2392
57	nobilis Bilina	60 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2419
58	nobilis Mitkonis Zarubicz dicti de Lisyecz	una hasta et duobus sagittariis	ZDM. – Cz. VIII. – № 2425
59	nobilis Lucassy alias Laywicz de Mileyowicze	una hasta et quattuor sagittariis	ZDM. – Cz. VIII. – № 2426
60	nobilis Stanislai de Biedrzichowicze	una hasta et duobus sagittariis	ZDM. – Cz. VIII. – № 2427
61	Thome de Hynkowicz militis grate dilecti	una hasta et quator sagittariis	AGZ. – T. VI. – № XX.
62	nobilis Ihnat Neschewicz dicti de Benancowcze	una hasta et duobus sagittariis	ZDM. – Cz. VIII. – № 2430
63	nobilis Sankonis Koslowski	una hasta et duobus sagittariis	ZDM. – Cz. VIII. – № 2431
64	magnificum Theodricum de Buczacz	200 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2433
65	nobili Sienko de Wierchowicz	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2434

№ п/п	Ім'я, патронім, соціальний статус	Кількість озброєних людей, яких мав виставити володар, або сума застави	Примітки:
66	generoso Nicolao Vidinicze de Slabicza	100 гривень	AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – K. 973
67	nobilis Stognei de Schumsko	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2446
68	generosi Christini de Sczukow	300 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2448
69	nobilis Warcisłai de Danylkowcze	200 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2449
70	nobilis Stephani alias Steczko de Wladowcze	50 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2461
71	nobili Stanisłao de Rudniki	50 гривень	AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – K. 975
72	nobili Nicolao Domarad de Dobrin	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2466
73	nobilis Iohannis alias Schiska de Suprkowcze	hasta una et duobus sagittariis	ZDM. – Cz. VIII. – № 2468
74	magnifici Petri Odrowas de Sprowa	–	ZDM. – Cz. VIII. – № 2490
75	nobilis Bognad Hincowicz	100 гривень	ZDM. – Cz. VIII. – № 2495

Переважна більшість осіб, які отримали у той чи той спосіб земельну власність на теренах новоствореного воєводства, були, вочевидь, “новими людьми” (під цим означенням розуміються особи, які до цього часу не були пов’язані з Поділлям або вперше згадуються в дотичних до цієї території документах). Лише незначна кількість осіб, такі як Теодорик з Бучача, Януш Кірдей, Бедрих з Бедриховець, брати Бахавські були в певному сенсі “місцевими”, бо коли не вони самі, то їхні батьки згадуються у документах Владислава II Ягайла та Вітовта.

Серед суб’єктів надання можемо згадати про групу осіб, які значно виділялися своїм становищем в урядницькій ієрархії країни. Це вже згадувані Теодорик з Бучача, двічі кам’янецький староста і кам’янецький каштелян¹⁹, Бедрих, кам’янецький каштелян²⁰, Пьотр Одровонж зі Спрови, воєвода і староста руський²¹. Іншу, менш чисельну групу, склали урядники нижчого

¹⁹ Urzędnicy podolscy XIV–XVIII wieku. Spisy / Opr. E. Janas, W. Kłaczewski, J. Kurtyka, A. Sochacka. – Kórnik, 1998. – № 190, 539, 544.

²⁰ Ibidem. – № 189.

²¹ Urzędnicy województwa ruskiego XIV–XVIII wieku (ziemie Halicka, Lwowska, Przemyska, Sanocka). Spisy / Opr. K. Przyboś. – Wrocław, 1987. – № 1163, 1232.

рівня, такі як подільський підкоморій та скальський староста Януш Кірдей з Оринина²², або, наприклад, володар Шарівського комплексу сіл Домарат зі Шлядкова, який, за припущенням Марцелія Космана, служив у великокнязівській канцелярії Вітовта²³, а пізніше кам'янецький земський писар²⁴, чи кам'янецький гродський суддя Войцех Шостек з Дітриховець²⁵. Досить випадковою є поява серед суб'єктів надання двох королівських ложних Яна Слабоша молодшого (*Iohannem alias Slaboszium minore*)²⁶, Миколая Подольця з Гродкова²⁷ та багатьох інших, які за наступного володаря, Казимира IV, досягли високих щаблів у подільській земській ієрархії²⁸.

Важливим для нас залишається питання походження нових власників. Ідеться не про етнічну чи конфесійну приналежність, яку, на превеликий жаль, важко встановити при існуючій джерельній базі, а насамперед звідки, з якого регіону походили вони.

Опускаючи при цьому великих власників та ще й маючи перед собою таку перепону, як присутність біля імен дуже поширених назв місцевостей, годі шукати тут якісь закономірності чи то ареали походження. Лише в небагатьох випадках ми можемо відстежити, з яких регіонів, найімовірніше, походили нові власники. На першому місці тут – Малопольща та Мазовія. Так, зокрема, вихідцями з Мазовії були Ян Вивер з Кужежина²⁹, Ян з Хомонтова³⁰, а малополянами – Борш з Коціни³¹, Лукаш Лойович з Мілейовіць³², Стогнев з Шумська³³, Домарат зі Шлядкова³⁴, Ян Крушина з Галова³⁵; із Люблінської землі походили Ян Кемліч³⁶, Пьотр і Ян Ціолки³⁷.

б) кількість і статус об'єктів надання

Протягом 1434–1444 рр. у документах Владислава III номенклатура типів населених пунктів не зазнала суттєвих змін.

²² Urzędnicy podolscy XIV–XVIII wieku. – № 388.

²³ Kosman M. Kancelaria wielkiego księcia Witolda // Studia źródłoznawcze. – Warszawa; Poznań, 1969. – S. 111.

²⁴ Urzędnicy podolscy XIV–XVIII wieku. – № 321.

²⁵ ZDM. – Cz. VIII. – № 2240, 2259.

²⁶ Ibidem. – № 2188. – Przyp. 1; № 2245.

²⁷ Ibidem. – № 2392. – Przyp. 1.

²⁸ Миколай Подолець у 1455–1456 рр. був кам'янецьким підкоморієм, а в 1456–1458 рр. кам'янецьким каштеляном. Див.: Urzędnicy podolscy XIV–XVIII wieku. – № 390, 191.

²⁹ ZDM. – Cz. VIII. – № 2186. – Przyp. 1. – S. 13.

³⁰ Ibidem. – № 2386. – Przyp. 1. – S. 196.

³¹ Ibidem. – № 2242. – Przyp. 1. – S. 69; Kurtyka J. Z dziejów walki szlachty ruskiej o równouprawnienie: represje lat 1426–1427 i sejmiki roku 1439 // Roczniki Historyczne. – 2000. – R. LXVI. – Przyp. 14. – S. 116.

³² ZDM. – Cz. VIII. – № 2426. – Przyp. 1. – S. 228.

³³ Ibidem. – № 2446. – Przyp. 1. – S. 251.

³⁴ Див.: Kurtyka J. Z dziejów walki szlachty ruskiej... – Przyp. 15. – S. 116.

³⁵ Ibidem. – Przyp. 7. – S. 115.

³⁶ Ibidem. – Przyp. 22. – S. 117.

³⁷ Ibidem. – Przyp. 24, 25. – S. 118.

*Кількість об'єктів надання за привілеями Владислава III
у Подільському воєводстві (1434–1444)*

рік	місто	село	дворище	пустка	територія	кількість документів
1434	–	–	–	–	–	–
1435	–	2	–	–	–	2
1436	1	19	–	–	–	8
1437	–	–	–	–	–	–
1438	–	2	–	–	–	2
1439	–	15	1	–	–	10
1440	2	31	1	–	–	16
1441	1	14	–	–	–	9
1442	2	19	1	4	–	18
1443	2	7	–	–	–	8
1444	2	18	–	–	–	2
			3	4	–	

в) локалізація об'єктів надання

Локалізація згадуваних об'єктів надання в документах Владислава III є дуже важливим елементом у вивченні адміністративного поділу новоствореного Подільського воєводства. Майже обов'язкова присутність у клаузулах привілеїв тих чи інших територіальних означень дозволяє нам прослідкувати не тільки наявний репертуар старих повітів-волостей, а й переконатися (на прикладі хоча б Бакотського повіту) у тривалості й живучості цієї традиції.

Важливим є той факт, що незважаючи на наявність нової адміністративної одиниці воєводства з одним гродовим кам'янецьким повітом у складі Корони, на місцях людність ще досить довго ідентифікувала свої маєтки при локалізації зі старими регіональними центрами. Це може привести дослідника до певної дезінтерпретації наявних джерел. Якщо накласти на мапу всі відомі нам з королівських документів населені пункти (які з великою ймовірністю піддаються локалізації), то виникає часткове накладання повітів один на одного. Можливо, це можна пояснити або певною плутаниною, коли майбутній власник використовував при складанні тексту привілею нову орієнтацію (бо, вочевидь, мало орієнтувався у місцевій специфіці та традиціях), що свідчить про його прибулість, або тримався старих традицій, що може слугувати на користь його місцевого походження, або принаймні вказувати на тривалість укорінення на теренах Західного Поділля³⁸.

³⁸ Дане твердження потребує спеціального дослідження з якомога точнішою локалізацією згадуваних у документах місцевостей та з нанесенням кордонів повітів для Подільського воєводства у XV ст.

Ще однією проблемою у чіткій локалізації населених пунктів і зарахуванні їх до Подільського воєводства є, по-перше, умовність кордонів, по-друге – досить часте ігнорування самого Поділля у джерелах Корони XV ст. (як, наприклад, у ревізії 1469 р., де документи на власність у Подільському воєводстві були не тільки “записані” до Руської землі, а й перемішані з привілеями самого Руського воєводства³⁹) і, по-третє – несталість адміністративного поділу у самому воєводстві, коли ми можемо вести мову про багатоступіневість тлумачення й використання терміну повіт⁴⁰. Як зазначив Юрій Зазуляк, у заставних документах Владислава III у Руському воєводстві майже завжди вказується повіт, а не земля⁴¹. Специфікою ж Подільського воєводства було те, що тут був лише один ґродовий повіт – Кам’янецький, і не було поділу на землі, а саме воєводство завжди називалося Подільською землею (*terra Podoliae*).

Досить характерним прикладом цієї плутанини може слугувати документ від 7 березня 1440 р., яким король Владислав III, узявши від Теодорика Бучацького 4 шуби та 2 коней, обіцяє йому на найближчому коронному з’їзді дідизне право на 17 сіл або відповідну суму готівкою⁴². Після переліку самих сіл, як годиться, подається їх адміністративна локалізація, яка в цьому випадку розміщує їх у Червоногородському та Коропецькому повітах Руської землі (*in terra Russiae et districtibus Czirwonogrodensi et Cropicziensitas*)⁴³. Але ж у чисельних джерелах до 1440 р. (низка привілеїв для самого Теодорика) місто Червоногород з повітом відносяться до Подільської землі (а після 1434 р. – Подільського воєводства).

г) умови надання та обов’язки суб’єкта

Більшість населених пунктів, які згадуються у документах для Подільського воєводства, є об’єктами застави. Король як верховний володар і власник їх віддає ці села в заставу під певну суму готівки, яку особа, що отримує, вносить до королівської скарбниці.

Суми, під які заставлялися маєтки, бували різними, що спонукає вдатися до певної диференціації їх залежно від розміру, кількості сіл, місця об’єкта та особи, яка отримує його у заставу.

³⁹ Див.: *Bona regalia onerata in terris Russiae etc. // Źródła dziejowe.* – Warszawa, 1902. – Т. XVIII. – Cz. 1: Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym. – Т. VIII. – Cz. 1: Ziemi Ruskie. Ruś Czerwona / Opisana przez A. Jabłonowskiego. – S. 42–72.

⁴⁰ Про це див. ширше: *Крикун М.* Повітовий устрій Подільського воєводства в XV–XVI ст. Перспективи джерелознавства історичної географії України // Український археографічний щорічник. – К., 1992. – Вип. 1. – С. 157–178. Див.: *Ланно И. И.* Великое княжество Литовское во второй половине XVI столетия. Литовско-русский повет и его сеймик. – Юрьев, 1911. – С. 3–53; *Kurtyka J.* Podole pomiędzy Polską i Litwą w XIV i I. połowie XV wieku // *Kamieniec Podolski. Studia z dziejów miasta i regionu.* – Kraków, 2000. – Przyp. 139. – S. 49.

⁴¹ *Зазуляк Ю.* Застава як елемент роздавничої політики Ягеллонів... – С. 45. – Прим. 12.

⁴² ZDM. – Cz. VIII. – № 2252. – S. 77–78.

⁴³ Ibidem. – № 2252. – S. 78.

Умовно ми можемо виділити три цінові групи. Перша до 50 гривень, друга 50–100 гривень, третя понад 100 гривень за один об'єкт застави. Почасти ціна об'єкта є ситуативною і могла б залежати від місця розташування та платоспроможності особи. Адже, викладаючи чималі гроші за маєтки на східних кордонах Корони, нові власники сподівалися на повернення вкладеного капіталу зі “своїх” володінь. Вживання тут “своїх” володінь пояснюється тим, що королівські застави внаслідок неспроможності королівської скарбниці сплатити борг, залишалися у володінні спадкоємців на тривалий час.

Не завжди розміри заставних сум залежали від суспільного чи службового рангу особи. Досить часто люди, які не посідали жодного уряду, викладали чималі суми готівкою, аби отримати той чи інший маєток. Наведемо для прикладу декілька осіб, які записали понад 100 гривень за одне село, не маючи жодного уряду: Варцислав з Данилковичів (200 гривень)⁴⁴, Венцеслав Спиш із Собачова (350 гривень за два села)⁴⁵, Ян Кемліч з Влостовіц (200 гривень за два села)⁴⁶, Ян Слабош з Кавенчина (100 гривень)⁴⁷ та ін. Вочевидь, участь у військових кампаніях могла дати шляхті достатню кількість готівки для здійснення таких операцій, адже той-таки Варцислав з Данилковичів перший запис на с. Княгинин зробив на суму лише у 40 гривень⁴⁸.

Ще однією проблемою у цій дещо спрощеній класифікації є те, що майже кожен з документів, які виходили з канцелярії Владислава III, треба розглядати у певному зв'язку з попередньою долею як об'єкта, так і суб'єкта надання, а також від зацікавленості і спроможності останнього викласти певну суму готівки за необхідний йому маєток, що в свою чергу істотно впливали на розміри застави. Це змушує нас вдаватися у кожному випадку до ретроспективного аналізу, який дає змогу дещо повніше зрозуміти сам хід подій.

Виходячи з того, що лєвова частка застав, зроблених у Подільському воеводстві, були безтерміновими, а нестача готівки в королівському скарбі була постійною, кредитор отримував змогу не тільки швидко повернути суму кредиту, а й мати з отриманого маєтку значний зиск. А якщо звернути увагу на такий показник, як кількість записів, зроблених для однієї особи протягом десяти років правління Владислава III, то видно, що деякі з них отримали чималий зиск з нових маєтків і розглядали їх вже як нові “родові гнізда”.

Візьмемо для прикладу декілька осіб. Якщо вже не раз згадуваний Домарат зі Шлядкова протягом 1431–1433 рр. отримав чотири привілеї на комплекс сіл Шарівка, Жилинці, Іванківці, Левківці, Перегінка на загальну

⁴⁴ Ibidem. – № 2449. – S. 255–256.

⁴⁵ Ibidem. – № 2384. – S. 193–194.

⁴⁶ Ibidem. – № 2305. – S. 121.

⁴⁷ Ibidem. – № 2323. – S. 137–138.

⁴⁸ Ibidem. – № 2200. – S. 30–31.

суму 150 гривень⁴⁹, то за нового володаря у 1440 р. він записує лише за Шарівський ключ 400 гривень⁵⁰. Ця сума майже у 2,7 рази перевищувала попередні записи невеликих сум (30–50 гривень). До цього ще треба додати два записи на Балин у Смотрицькому повіті на суму 140 гривень⁵¹ та на пустку Копистин у Летичівському повіті на 50 гривень⁵². Така активність Домарата може пояснюватися й тим фактом, що у 1439–1442 рр. він був кам'янецьким земським писарем⁵³ і досвід роботи у великокнязівській та королівській канцеляріях, вочевидь, допоміг йому збагнути вигідність таких інвестицій.

Іншим прикладом може слугувати діяльність Варцислава з Данилковичів, малопомітного шляхтича, який протягом 1435–1443 рр. зробив записи на суму 340 гривень лише на одному селі Княгинин у Кам'янецькому повіті⁵⁴. В останньому привілеї відзначено, що Варцислав отримує цей запис за активну участь в обороні Подільської землі (*circa defensionem terrarum nostrarum Podolie ipsas ab insultibus infidelium paganorum defendendo*). Цікавою особливістю є те, що до нас усі три документи дійшли в оригіналах.

Що стосується представників заможних і впливових родин, як от Бучацьких, Одровонжів зі Спрови, Кірдеїв, Бедриха з Бедрихівців, то майже усі вони доклали чималих зусиль для збільшення у той чи інший спосіб своїх маєтків. Якщо Бучацькі, Кірдеї та Бедрих з Бедриховець пішли шляхом накопичення записів на вже отриманих маєтках за попередніх володарів (Владислава II Ягайла та Вітовта) або робили нові записи на досить значні суми грошей (щонайменше 100 гривень), то Пьотр Одровонж зі Спрови пішов шляхом переведення свого Сатанівського та Зіньківського комплексів на німецьке право та запровадження магдебургії у своїх приватних містах⁵⁵. Принагідно зазначимо, по-перше, що цей весь подільський маєток Одровонжів був приватною власністю, на відміну від інших можновладців, а по-друге, така практика з переведенням поселень на німецьке право могла бути пов'язана з господарською діяльністю самих Одровонжів зі Спрови, одних з найбільших землевласників Корони у цей час.

Родина Кірдеїв, яка тримала у Подільському воєводстві уряди воєводи (Грицько Кірдей) та кам'янецького підкоморія (Януш Кірдей з Оринина та Сигізмунд Кірдей з Оринина), зовні не вирізнялася активністю у нагромадженні маєтку та записів на теренах Подільського воєводства. Доказом цього може бути відсутність документів на маєтки для воєводи Грицька Кірдея у

⁴⁹ Див.: ZDM. – Cz. VII. – № 2077, 2092, 2107, 2150.

⁵⁰ ZDM. – Cz. VIII. – № 2244. – S. 70–71.

⁵¹ Ibidem. – № 2190. – S. 16; № 2361. – S. 174.

⁵² Ibidem. – № 2362. – S. 175–176.

⁵³ Urzędnicy podolscy XIV–XVIII wieku. – № 321.

⁵⁴ Biblioteka Mejska i Wojewódzka w Bydgoszczy. – Zbiory Specjalne. – Sygn. 1219 III “Autografy królewskie”. – № 3; ZDM. – Cz. VIII. – № 2200. – S. 30–31; № 2449. – S. 255–256.

⁵⁵ ZDM. – Cz. VIII. – № 2490. – S. 292–295.

воеводстві, коли той протягом 1440–1444 рр. був постійно в оточенні короля і його прізвисько з'являлося часто серед свідків у королівських документах⁵⁶. Два документи для Януша Кірдеєвича є досить цікавими. У першому йдеться про запис 150 гривень на Давидківцях і Чорнокінцях Скальського повіту та Ілляшівцях на р. Дністрі у Кам'янецькому повіті⁵⁷. Другим привілеєм король дозволяє заснувати місто і замок на горі Лехнівці (*monte Lechowcze*) у Скальському повіті з тим, щоб фундатор володів ним до кінця свого життя⁵⁸.

У першу чергу інтригуючою виглядає справа із заснуванням міста та замку. На думку видавців цього документа – Ірени Сулковської-Курась та Станіслава Курася, це – пізніше містечко Скала. Але тут є певна суперечність, або скоріш за все брак докладних джерел. По-перше, сам документ відомий нам зі згадки в ревізії листів, яка проходила через 120 років. По-друге, реєстр димів Подільського воєводства складений у 1493 р., тобто через 52 роки, фіксує назву Лехнівці (*Lechnowcze*)⁵⁹, яка нічим особливим не відрізняється від інших сіл воєводства. Можливо, Лехнівці й стали селом біля Скали (центру однойменного повіту і негородового староства), де старостував сам Януш, але за певних обставин (Януш помер наприкінці 1448 або на початку 1449 рр., і його діти у 1449 р. робили поділ батьківського маєтку⁶⁰) так і не стали містом із замком. І останнє: місто і замок Скала (центр повіту) згадуються багато разів до 1441 р.

Маєток Кірдеїв у Подільському воєводстві через брак джерел можна реконструювати досить умовно. У документі поділу, який було зроблено в 1449 р. в Теревовлі подільським воєводою Грицьком Кірдеєм, згадуються такі подільські села, як Оринин (з присілками; зазначено лише Привороття), Давидківці, Шманьківці, Лопатківці, Чорнокінці, Савелів, Устя, Цвіклівці, Сокіл, Гриньківці⁶¹, на більшість з яких ми, на жаль, не маємо документів, які б засвідчували їх у власності Кірдеєвичів перед 1449 р. І такі випадки не є поодинокими.

Кам'янецький каштелян Бедрих з Бедрихівців розпочав побудову свого маєтку ще за Вітовтового володіння Західним Поділлям⁶². Але саме за часів Владислава III він заклав чи не найміцніші його підвалини. Серед п'яти документів на суму 700 гривень виділяється привілей від 19 квітня 1440 р.,

⁵⁶ Детальніше про присутність подільського воєводи Грицька Кірдея на листах свідків королівських документів див.: *Михайловський В.* Матеріали до itineraria подільських воєвод, каштелянів і старост у XV ст. // Молода нація. – К., 2001. – № 3. – С. 155–160.

⁵⁷ ZDM. – Cz. VIII. – № 2269. – S. 90–91.

⁵⁸ Ibidem. – № 2322. – S. 136–137.

⁵⁹ АЮЗР. – Ч. VIII. – Т. 2. – С. 340.

⁶⁰ AGZ. – Lwów, 1887. – Т. XII. – № CXV. – S. 217–218; див. також: *Boniecki A.* Herbarz Polski. – Cz. 1: Wiadomości historyczno-genealogiczne o rodach szlacheckich. – Warszawa, 1907. – Т. X. – S. 44.

⁶¹ AGZ. – Т. XII. – № CXV. – S. 217–218.

⁶² Див. параграф 2.2. цього розділу.

яким король записував за 400 гривень кам'янецькому каштелянові на м. Смотрич з належними до нього селами⁶³. Смотрич на той час був другим за значенням містом воєводства і центром однойменного повіту, але сам факт застави був лише епізодом у подібній практиці. Адже маємо принаймні ще два центри повітів, які були заставлені у цей час: м. Червоногород і м. Бакота, про що йтиметься далі.

Певним казусом виглядає застава міста й замку Бакота. У 1442 р. король записав Кристині зі Щуковців 400 на замку Бакота з належними до нього селами і 800 гривень за службу⁶⁴, а у 1443 р. зробив аналогічний запис на 300 гривень⁶⁵. Важко зрозуміти сенс цього документа. Адже об'єкт застави, який начебто перетворився в руїну після війн за Поділля у 1431–1434 рр., і особа самого Кристина зі Щуковець залишають без відповіді ціле коло запитань. Адже до цього часу ні він, ні інші представники родини не мали жодного земського уряду на Західному Поділлі. І тому запис такої великої суми (до речі, більшої, ніж застава значно привабливішого Смотрича) виглядає досить дивним. Польський дослідник Януш Куртика робить припущення, що Щуковські могли з'явитися на Поділлі разом зі Спитком з Мельштина⁶⁶.

У цей самий час головна дійова особа на Поділлі у першій половині XV ст., Теодорик з Бучача, отримує численні записи сум грошей на місті і замку Червоногород з належними до нього селами, які ще через 170 років не були сплачені кредиторам. Тут лише зазначимо, що тільки на Червоногороді Теодорик з Бучача протягом 1435–1444 рр. записав 1422 гривні⁶⁷, а це лише невелика частка його розлогого маєтку на теренах Подільського воєводства.

Однією з регіональних особливостей, як це видно з виставлених ще за попереднього володаря, Владислава II Ягайла, документів, була умова особистого резидування в отриманих маєтках, яка ще й змушувала нового власника (в залежності від розміру надання) виставляти певну кількість озброєних воїнів на потреби оборони кордонів Корони від татарських і волоських нападів. Практично нічого не змінилося і за володарювання його сина, адже проблеми з оборони кордонів нікуди не зникли, а лише загострилися, про що може свідчити збільшення згадок у надавчих документах, що той чи той шляхтич отримує їх за звитяги у боротьбі з татарами та обороні Подільської землі: якийсь Станко, подільський зем'янин, отримав запис на 100 гривень на трьох селах за перемогу над невірними у Подільській землі (*Stankonis terrigene nostri Podolie fidelis dilecti que nobis in eadem terra Podolie decertando contra paganos*)⁶⁸, або Венцеслав Спиш з Собачова – 350 гри-

⁶³ ZDM. – Cz. VIII. – № 2267. – S. 88–89.

⁶⁴ Ibidem. – № 2357. – S. 170–171.

⁶⁵ Ibidem. – № 2448. – S. 253–254.

⁶⁶ Kurtyka J. Z dziejów walki szlachty ruskiej... – Przyp. 18. – S. 117.

⁶⁷ ZDM. – Cz. VIII. – № 2185. – S. 12–13; № 2246. – S. 72–73; № 2253. – S. 78–79; № 2390. – S. 198; № 2433. – S. 236–237.

⁶⁸ Ibidem. – № 2369. – S. 180.

вень на двох селах за оборону кордонів Подільської землі від татар (*in terris Podoliae granicias nostras a Thartaris defendendo*)⁶⁹, на 60 гривень записано маєностей лядавському тенутарію Билині за участь в обороні краю⁷⁰, у наданнях сіл у дідичне володіння Миткові Зарубичові та Лукашові Лойовичу з Мілейовіц є також згадка про участь в обороні Подільської землі⁷¹ та ін.

Іншим полем діяльності, де шляхтич міг отримати винагороди в той час, була громадянська війна в Угорщині. Про це, зокрема, зазначається у документі для Миколая Подольца з Гродкова, якому записано хутра сіл на 150 гривень за заслуги у перемозі над бунтівниками в Угорському королівстві (*in hoc inclito regno nostro Hungariae rebellium nostrorum compressione*)⁷².

Одними з найколеритніших є документи для Теодорика з Бучача. Не через значні суми готівки, які він позичав королеві, а через те, що кілька разів речі, оздоблені золотом, виконували функцію грошей. Зокрема, 6 лютого 1440 р. король записав 300 гривень на замку Червоногород взамін за шовковий плащ з золотої тканини, підбитий лисицями, 2 соболині шуби, 2 *marsszcenczones*, один соболевий, другий куній, 2 *thorlopones* з куниці, шовкову тканину, 1 *Kuwerun*, 3 пари оздоблених золотом бобрових рукавиць та 80 соболиних шкур⁷³, а 7 березня 1440 р. подаровані 4 шуби розшиті золотом слугували запорукою у майбутньому отриманні 17 сіл на дідизному праві⁷⁴.

Отже, підсумовуючи наведені факти стосовно сум, на які король Владислав III заставив свої подільські маєтки, можемо твердити (і це видно з наведеної нижче таблиці), що загальна сума склала 4990 гривень протягом десяти років. Це набагато менше тих сум, які король отримав від заставлених маєтків у Руському воеводстві, де, за підрахунками Ю. Зазуляка, лише на групу можновладців, що отримали записи на понад 1000 гривень кожен, припало 20322 гривні (або 54,27% від суми всіх застав у гривнях)⁷⁵. Зазначимо, що лише на одного Пьотра Одровонжа зі Спрови з цієї суми припадає 9880 гривень⁷⁶. Спробуємо порівняти суму подільських застав хоча б з тією сумою, яку отримав Владислав III протягом 1440–1444 рр. і яка, за підрахунками М. Сепяла, нараховує 121504,5 гривні⁷⁷.

⁶⁹ Ibidem. – № 2384. – S. 194.

⁷⁰ Ibidem. – № 2419. – S. 222.

⁷¹ Ibidem. – № 2425. – S. 226; № 2426. – S. 228.

⁷² Ibidem. – № 2392. – S. 199.

⁷³ Ibidem. – № 2246. – S. 72–73.

⁷⁴ Ibidem. – № 2252. – S. 77–78.

⁷⁵ Зазуляк Ю. Застави як елемент роздавничої політики Ягеллонів. – С. 49.

⁷⁶ Sepiał M. Zastaw na dobrach ziemskich i dochodach królewskich. – S. 47.

⁷⁷ Ibidem. – S. 38.

*Кількість та сума, отримана від застав королівщин
на Західному Поділлі (1434–1444)*

Рік	Кількість сіл, згадуваних у привілеях	Сума, отримана від застави	Середня вартість об'єкта
1434	2	40	20
1435	1	–	–
1436	7	640	91,4
1437	–	–	–
1438	2	140	70
1439	12	400	33,3
1440	19	1140	60
1441	13	810	62,3
1442	13	1120	86,1
1443	6	600	100
1444	1	100	100
Всього:	76	4990	65,6

Окремою і значно меншою є група документів, виставлених наприкінці вересня 1442 р. в Буді для шести осіб на теренах Подільського воєводства, яким було надано 7 сіл на ленному праві. Документи такого змісту є нетиповими для королівської канцелярії Владислава III та й навіть для останніх років правління його батька Владислава II Ягайла. Особи, котрі отримали ці села, не виділялися серед інших своїм становищем в суспільстві. Що спонукало до появи такого типу документів? Можемо зробити лише кілька припущень: по-перше – це брак готівки у потенційних власників і можливі великі заслуги перед молодим королем, або прохання можновладців, на службі у котрих могли вони перебувати. По-друге, не виключено, що маємо справу з документами, яких, на превеликий жаль, дійшло до нас досить мало і які могли б пролити більше світла на процеси надавчої політики на теренах Подільського воєводства, адже за структурною цілісністю та змістом вони значно повніші документів застави. Для прикладу, Томаш з Гинковиць, отримавши 29 вересня надання на Гинківці та Угринкіці, вже наступного дня записує 50 гривень на селі у Львівському повіті. Отже готівки, можливо, й не бракувало? По-третє, можливо, ці шляхтичі були у такий спосіб протеговані своїми патронами. Усі ці документи містять підписи свідків. На жаль, наблизити у цьому випадку васала до свого сюзерена, який, можливо, і присутній на ньому, досить складно через брак судових книг з теренів Подільського воєводства, де такий зв'язок простежується набагато виразніше. Лише у випадку Томаша з Гинковиць можемо говорити про нього як вірогідного клієнта Бучацьких на підставі лише двох фактів: перший – це

приналежність до того ж гербу Абданк (Авданець), що ним володіли, як і Бучацькі⁷⁸, другий – участь у посольстві до татар разом з Теодориком з Бучача у 1442 р. та подальша одночасна винагорода обох⁷⁹.

* * *

Отже, протягом десятилітнього правління молодого короля Владислава III (1434–1444) на територію новоствореного Подільського воєводства було зроблено велику кількість надань, особливо після 1440 р. Кількість коштів, отриманих від цих акцій, становить майже 5000 гривень. А якщо до цього долучити ще й величезні суми, які король отримав у 1442 р. під час надання кам'янецького староства Теодорикові з Бучача (хоча й не повністю), то, зважаючи на невелику площу Подільського воєводства, його частка буде чималою.

Велика кількість надань була зроблена як для місцевої, так і для приїжджої шляхти, яка, вочевидь, шукала на нових землях Корони джерел примноження маєтку багатшими (як от у випадку Одровонжів зі Спрови, Теодорика з Бучача) і простого набуття маєтностей менш заможними. Саме на правління Владислава III припадає поява великих латифундій найвищих урядовців новостворених воєводств, вже згадуваних Одровонжів зі Спрови та Теодорика з Бучача, Бедриха з Бедрихівців. Саме у середині 40-х років XV ст. почалося документування земельної власності на території новоствореного Подільського воєводства.

ДОДАТОК

Регести документів Владислава III для Подільського воєводства

Краків, 28 липня 1435 р.

Король Владислав III записує Георгію Кунцовичу 40 гривень на с. Рів Кам'янецького повіту

оригінал: до 1944 р. Warszawa. Biblioteka Krasińskich

копія: Kraków. Biblioteka Czartoryskich. – Teki Naruszewicza. – Т. 16. – К. 101. – № 16 [копія з 1782 р. Т: Wladislaus rex Poloniae nobili Georgio Kuncowicz 40 marcas super villa Row in districtu Camenecensi sita inscribit]

згадка: AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – К. 967 [Т.: Villa Row in districtu et terra Camenecensi]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2180. – S. 5

регести: 1. Wolf A. Zniszczone dokumenty biblioteki ordynacji Krasińskich // Straty Bibliotek i Archiwów Warszawskich. – Warszawa, 1955. – Т. III. – S. 195. – № 110

⁷⁸ Boniecki A. Herbarz Polski. – Т. VII. – S. 283.

⁷⁹ AGZ. – Lwów, 1876. – Т. VI. – № XX. – S. 31–32; ZDM. – Cz. VIII. – № 2429. – S. 231–233.

2. Inv. – P. 274

1. Władysław król polski zapisuje Jerzemu Kuncowiczowi 40 grzywien na wsi Row (Archiwum Koronne, palat. Russiae)

2. Vladislaus III rex Joanni Kmiczowicz super villa Row centum marcas inscribit. Cracoviae, feria quinta post festum S. Jacobi, 1435

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici domini Nicolai de Michalow castellani et capitanei Cracouiensis

локалізація: [...super villa nostra dicta Row sita in districtu et terra Cameneczensi...] м. Бар Вінницької обл.

Краків, 16 жовтня 1435 р.

Король Владислав III відписує Бенезіові з Кесхтова (Benesis de Keschtow) документ на с. Ущиця Кам'янецького повіту Подільської землі

згадка: AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – K. 967 [Т.: Villa Vschozca in terra Podoliae et districtu Camenecensi]

підпис: Ad relationem Iohannis de Konieczpole Regni Poloniae Cancellarii

мова: латинська

локалізація: [...villa Vschicza in terra Podoliae et districtu Camenecensi...] смт. Стара Ущиця Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл. (локалізація до 1982 р.)

Люблін, 24 лютого 1436 р.

Король Владислав III записує Варціславові Вишковичу з Данилковичів 100 гривень на с. Княгинин за заслуги в обороні Поділля

оригінал: Bydgoszcz. Biblioteka miejska i wojewódzka. – Zbiory specjalne. – Sygn. 1219 III: “Autografy królewskie”. – № 3

мова: латинська

локалізація: с. Княгинин Кам'янець-Подільського р-ну Хмельницької обл.
уваги: з відпису мгр. Рафала Яворського.

Львів, 6 травня 1436 р.

Король Владислав III записує Теодорику з Бучача 500 гривень на замку Червоногород, які він мав записані на Кам'янці від попереднього короля

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 165v.–166 [Т.: Eiusdem; Czirwonigrod]

згадка: 1. AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – K. 934 [Т.: Castrum Cziruonogrod]

2. Ibidem. – K. 967 [Т.: Castrum Cziruonogrod in terra Podolie]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2185. – S. 12–13

мова: латинська

підпис: Ad relationem magnifici Iohannis de Conieczpolie Regni Poloniae cancellarii

локалізація: [...in castro nostro Czerwonigrod et villis pro ipso spectantibus inscribimus...] м. Червоногород тепер не існує. Залишки замку біля с. Нирків Заліщицького району Тернопільської обл.

Городок, 24 вересня 1436 р.

Король Владислав III записує шляхетному Мрочку з Красова (Mroczkoni de Crassow) 400 гривень на с. Біликівці та Слобідка у Кам'янецькому повіті
згадка: AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – К. 967–968 [Т.: Villae Bielikowcze et Slobotka in districtu Camenecensi]

підпис: Relatio Petri de Szekoczin Regni Poloniae Vicescancellarii

мова: латинська

локалізація: [...villae Bielikowcze et Slobotka in districtu Camenecensi...]

с. Біликівці Жмеринського району Вінницької обл., існувало біля с. Лука Барська Барського району Вінницької обл.

Городок, 25 вересня 1436 р.

Король Владислав III записує Янові Виверові з Кужешина 30 гривень на с. Хребтіїв

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 28–28v. [Т.: Paulus Jaczimirski; Chreptuiow]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2186. – S. 13–14

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Iohannis de Conieczpolie Regni Poloniae cancellarii.

локалізація: [...villa regia Creptuyowcze in districtu Camenecensi sita...] с. Хребтіїв Новоушицького району Хмельницької обл.

Городок, 25 вересня 1436 р.

Король Владислав III записує Шишці Лебедю 30 гривень на с. Супруньківці Кам'янецького повіту

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 152v.. [Т.: Supronkowcze]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2187. – S. 14

мова: латинська

підпис: Ad relationem magnifici Iohannis de Conieczpolie Regni Poloniae cancellarii

локалізація: [...super villa nostra Suprinzowcze in districtu Camenecensi iasen(t)i...] с. Супруньківці Кам'янець-Подільського району Хмельницької області.

Городок, 25 вересня 1436 р.

Король Владислав III записує Янові Слабошові 40 гривень на с. Ущицю на р. Дністрі у Бакотському повіті Подільської землі

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 59v.–60 [Т.: Eiusdem; Vschicza]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2188. – S. 15

мова: латинська

підпис: Relatio domini Iohannis de Conieczpolie Regni Poloniae cancellarii.

локалізація: [...super villa nostra Vschicza in terra Podoliae et districtu Vachotensi et fluvio Niestr sita...] смт. Стара Ущиця Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл. (локалізація до 1982 р.).

Краків, 15 листопада 1436 р.

Король Владислав III записує Домаратові зі Шлядкова 40 гривень на с. Балин Смотрицького повіту Подільської землі

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 100v.–101 [Т.: Pallatinus Russiae; Balina]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2190. – S. 16

мова: латинська

підпис: Ad relationem domini Clementis de Strelcze castellani Becensis et tutoris regii terrae Crac(ouiensis)

локалізація: [...super villa nostra Balina in terra Podoliae et districtu Smotricensi sits...] с. Балин Дунаєвецького району Хмельницької обл.

Краків, 23 листопада 1436 р.

Король Владислав III переводить 12 сіл подільського воєводи Пьотра Одровонжа на німецьке право

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 214v.–215 [Т.: Eiusdem]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2192. – S. 18–19; АЮЗР. – Ч. VIII. – Т. II. – № IV. – С. 331–332

мова: латинська

підпис: Relatio Iohannis de Conieczpolie Regni Poloniae cancellarii

локалізація: [...villas... Sathanow, Stryowa, Stryowka, Postoldwczе, Jwanikowczе, Zynkowczе, Hrinieczka, Hrymieccko, Zanyczе, Buzikowczе, Czessy, et Mieszakow ... in terra Podoliae et Camenecensi, Smotricensi ac aliis districtibus, ubi existunt, sitas...] стм. Сатанів Городоцького району, с. Посто́лівка Волочиського району, смт. Зіньків, с. Грим'ячка Віньковецького, с. Загінці, с. Божиківці Деражнянського району, с. Чехи Старосинявського району Хмельницької обл.; с. Мізяків Калинівського району Вінницької обл.

Петриків, 18 грудня 1438 р.

Король Владислав III записує кам'янецькому каштелянові Бедриху 100 гривень на с. Куялів

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 194v. [Т.: Kuialow]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2198. – S. 29

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Iohannis de Conieczpolie Regni Poloniae cancellarii.

локалізація: [...super villa Cuialow circa fluvium Smotricz et in districtu Smotricensi sita...] до 1946 р. с. Куява, тепер с. Соснівка Ярмолинецького району Хмельницької обл.

Петриків, 19 грудня 1438 р.

Король Владислав III записує Варціславові з Данилковичів 40 гривень на с. Княгинин Кам'янецького повіту

оригінал: AGAD. – Zbiór dokumentów pergaminowych. – № 8498

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 149v.–150 [Т.: Knechnyn]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2200. – S. 30–31

мова: латинська

підпис: Ad relacionem magnifici Johannis de Coneczpolie Regni Poloniae cancellarii

локалізація: [...villam nostram Knehynyn in districtu Camenecensi sitam...] с. Княгинин Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл.

Краків, 15 січня 1439 р.

Король Владислав III записує Янові Фіолю 100 гривень на с. Внучківці, що біля лісу Згар у Летичівському повіті

копія: 1. AGAD. – МК. – Sygn. 21. – К. 212. 2. Ibidem. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 187–188v.

публікація: 1. АЮЗР. – Ч. VIII. – Т. I. – № VII. – С. 12–13; 2. ZDM. – Cz. VIII. – № 2201. – S. 31–32

регест: MRPS. – Vol. III. – Supl. № 123

123. Cracovia, f. 5 post Epiphanie (8 ian.). Vladislaus III rex intuitu servitiorum Ioanni Fyol de Konariow villam regiam Wnvczkowcze, districtus Lethyczoviensis, penes silvam Zahar existentem, in 100 marcis inscribit. Relatio Petri de Szczekoczyn, regni vicescancellarii. XXI, 212

мова: латинська

підпис: Relatio Petri de Szczekoczin Regni Poloniae vicescancellarii.

локалізація: [...villa nostram nuncupatam Wnuczkowcze in districtu Lethiczoviensi penes silvam Zahar consistentem...] біля с. Радівці Деражнівського р-ну Хмельницької обл.

зауваження: М. Грушевський датує цей документ 8 січня 1439 р.

Люблін, 21 лютого 1439 р.

Король Владислав III записує Янові Бахавському 50 гривень на с. Баговиця і Кептинці у Кам'янецькому повіті Подільської землі

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 13–13v. [Т.: Bahawicza et Kiptnice]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2202. – S. 32–33

мова: латинська

підпис: Ad relationem magnifici Johannis de Conieczpolie Regni Poloniae cancellarii

локалізація: [...super villis nostris Bachauicza et Kipthnicze in terra Podoliae et districtu Camenecensi sitis...] с. Баговиця Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл., тепер північна частина с. Голоскова Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл.

Люблін, 23 лютого 1439 р.

Король Владислав III записує Янові Виверові з Кужешина 40 гривень на с. Хребтіїв та Пулхакове Дворище у Кам'янецькому повіті

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 28v. [Т.: Eiusdem, Chrepteow et Pulhakowo dworzisky]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2204. – S. 34

мова: латинська

підпис: Relatio domini Petri Woda de Szczecoczin Regni Poloniae vicescancellarii

локалізація: [...super villis regiis Chrepteow et Pulhacowo Dworzisko in districtu Camenecensi sitis...] с. Хребтіїв Новоушицького району Хмельницької обл.

Нове Місто Корчин, 8 травня 1439 р.

Король Владислав III Янові з Яновиць та його товаришеві Шищі 60 гривень на с. Супруньківцях та Бурнаківцях у Кам'янецькому повіті

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 152v.–153 [Т.: Eiusdem; Sumprakowcze et Burnakowcze]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2211. – S. 39–40

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Petri de Szczekoczin Regni Poloniae vicecancellarii

локалізація: [...super villis Sumpracowcze et Burnakowcze in districtu Camenecensi sitis...] с. Супруньківці Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл.

Нове Місто Корчин, 9 травня 1439 р.

Король Владислав III записує Сенькові з Вербівця 40 гривень на с. Вербовець та Літнівці у Кам'янецькому повіті Подільської землі

копія: 1. AGAD. – МК. – Sygn. 86. – К. 312v.–313v. Впис з трансумпту короля Сигізмунда Августа з датою: Вільно 19 липня 1554 р. 2. Ibidem. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 6v.–7 [Т.: Vierzbowiecz, Oleskowcze]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2213. – S. 41–42

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Petri Woda de Szczekoczin Regni Poloniae vicecancellarii.

локалізація: [...super villis nostris Vierzbowcze et Litniowcze in terra Podoliae et districtu Camenecensi sitis...] с. Літнівці телер смт. Нова Ушиця Хмельницької обл., с. Вербовець Мурованокуриловецького р-ну Вінницької обл.

Краків, 13 травня 1439 р.

Король Владислав III записує Янові і Пьотрові, синам Гжегожа Бахавського, 110 кіп грошей на с. Малинівцях, Михалкові та Миколаєві у Кам'янецькому повіті Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 20–20v. [Т.: Czermienszci; Malinnicze, Michalowo Schielcze et Mikolaiowo Schielcze]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2214. – S. 42–43

мова: латинська

підпис: Relatio Petri Woda de Szczekoczin Regni Poloniae vicecancellarii

локалізація: [...in districtu Camenecensi in villis Malinnicze et fluvio Nester sita, item in villis Michalowoschielcze super fluvio Noczlawa et Nikolaiowoscielczesiper fluvio Swonaczo in terris Podoliae et districtu Camenecensi sitis...] с. Малинівці Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл., с. Михалків Борщівського району Тернопільської області.

Краків, 13 травня 1439 р.

Король Владислав III підтверджує Пьотрові і Янові Бахавським запис 60 кіп грошей, зроблений великим князем литовським Вітовтом для їхнього батька Георгія (Гжегожа) на с. Ониківці

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 42–42v. [Т.: Valentinus et Petrus Bakowie; Onikowcze]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2215. – S. 43–44

мова: латинська

підпис: Relatio Petri Woda de Szczekoczin Regni Poloniae vicecancellarii

локалізація: [...villa Onikowcze in flumine Tarnawa in districtu Bacotensi sita...]

Городок, 7 серпня 1439 р.

Король Владислав III записує Миколаю з Вержбці 40 гривень на с. Хрептіїв Кам'янецького повіту

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 28v.–29 [Т.: Eiusdem]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2227. – S. 56–57

мова: латинська

підпис: Relatio domini Petri de Szczekoczin Regni Poloniae vicecancellarii

локалізація: [...villa regia Chreptiiow in districtu Camenecensi sita...] с. Хрептіїв Дунаєвецького району Хмельницької обл.

Городок, 8 серпня 1439 р.

Король Владислав III записує Сендзіву Госенському 40 гривень на с. Тарнаву Смотрицького повіту Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 178–178v. [Т.: Martinus et Nic(olaus) Herbortowie; Tarnawa]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2228. – S. 57

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Petri Woda de Szczekoczin Regni Poloniae vicecancellarii

локалізація: [...super bonis nostris villae Tarnawa in tera Podoliae et districtu Smotricensi sita...] с. Тернове Дунаєвецького р-ну Хмельницької обл.

Городок, 11 серпня 1439 р.

Король Владислав III записує Янові Слабощеві з Тарнова 30 гривень на с. Пукляки у Скальському повіті Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – Fol. 183–183v.

підпис: Relatio Petri Woda de Szczekocznini Regni Poloniae Vicecancellarii.

Lectus per Albertum de Zichlin R. P. Vicecancellarii

мова: латинська

локалізація: [...villes dictes Pokliaki in terra Podoliensi et districtu Sklaliciensi sita...] с. Пукляки Чемеровецького р-ну Хмельницької обл.

Краків, 10 січня 1440 р.

Король Владислав III записує Біліні з Любніча 50 гривень на с. Лядава і Кіндинці у Бакотському повіті

згадка: 1. AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – К. 934–935 [Т.: Ladawa et Kindincze]

2. Ibidem. – К. 969 [Т.: Villae Ladawa et Kyndincze in terra Podoliae et districtu Bokotensi]

підпис: Relatio Petri de Szczekoczin Regni Poloniae Vicecancellarii

мова: латинська

локалізація: [...villis Ladawa et Kindincze districtus Vocotensi...] с. Лядава Могилів-Подільського району Вінницької обл., можливо с. Кудіївці Жмеринського району Вінницької обл.

Краків, 13 січня 1440 р.

Король Владислав III записує Войцехові Шостку з Дітриховець 50 гривень на с. Яромирку Смотрицького повіту Подільської землі

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 196 [Т.: Iaromirka]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2240. – S. 67

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Petri Woda de Sczekoczin Regni Poloniae vicescellarii

локалізація: [...super villa regia Jaromirka in terra Podoliae et districtu Smotricensi sita...] с. Яромирка Городоцького району Хмельницької обл.

Краків, 13 січня 1440 р.

Король Владислав III записує Янові, сину Мікши зі Щепанківців (Степанківців), 50 гривень на с. Карачинці на р. Рів у Летичівському повіті Подільської землі

оригінал: AGAD. – Zbiór dokumentów pergaminowych. – № 7282

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 163–163v. [Т.: Eiusdem; Caraczincze]

публікація: 1. АЮЗР. – Ч. VIII. – Т. I. – № VIII. – С. 13–14; 2. ZDM. – Cz. VIII. – № 2241. – S. 68

мова: латинська

підпис: Ad relaciomen magnifici Petri de Sczekoczini Regni Polonie vicescellarii

локалізація: [...super villa nostra Cariczincze in fluvio Row, in terra Podolie et districtu Lethiczowiensi sita...] с. Коричинці Деражнянського району Хмельницької обл.

Краків, 13 січня 1440 р.

Король Владислав III записує Боршові з Коціни 150 гривень на с. Голосків та Юрівці Кам'янецького повіту Подільської землі

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 185–185v. [Т.: Eiusdem; Holoskow, Iurowce]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2242. – S. 69

мова: латинська

підпис: Ad relaciomen Petri de Sczekoczini Regni Polonie vicescancellarii.

локалізація: [...super villis nostris Holoskow, Jurowcze in terra Podoliae et districtu Samenecensi sitis...] с. Голосків Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл., с. Юрівці Чемеровецького району Хмельницької обл.

Краків, 14 січня 1440 р.

Король Владислав III записує Янові Шишці 100 гривень на с. Супруньківці Кам'янецького повіту

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 153–153v. [Т.: Eiusdem]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2243. – С. 69–70

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Petri Woda de Sczekoczini Regni Polonie vicecancellarii.

локалізація: [...super villa nostra Suprokowcze in districtu Camenecensi sita...]

с. Супруньківці Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл.

Краків, 14 січня 1440 р.

Король Владислав III записує Домаратові зі Шлядкова 400 гривень на с. Шарівку з приналежними до нього селами у Смотрицькому повіті Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 174–174v. [Т.: Eiusdem; Szarawka et aliis villulis]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2244. – С. 70–71

мова: латинська

підпис: Ad relacionem Petri de Sczekoczini Regni Polonie vicecancellarii.

локалізація: [...super villa nostra Scharawka et eiusdem villae villulis, vulgaliter Przissolki ad ipsam villam spectantibus, videlicet Szilnicze, Lewkowcze, Iwan-kowcze et Prehinka, in terra Podoliae et districtu Smotricensi sit(is)...]

с. Шарівка, с. Левківці тепер не існує, Іванківці, Перегінка Ярмолинецького району Хмельницької обл.

Краків, 20 січня 1440 р.

Король Владислав III записує Янові Слабошові з Кавенчина 40 гривень на с. Пукляки Скальського повіту Подільської землі

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 183v.–184 [Т.: Eiusdem; Pokliaki]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2245. – С. 71

мова: латинська

підпис: Ad relacionem magnifici Petri Woda Regni Polonie vicecancellarii.

локалізація: [...super villa nostra regia Pokliaky in terra Podoliae et districtu Ska-lensi sita...] с. Пукляки Чемеровецького району Хмельницької обл.

Краків, 6 лютого 1440 р.

Король Владислав III записує червоногородському старості Теодорику з Бучача 300 гривень на замку Червоногород з приналежними до нього селами

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 166–167 [Т.: Eiusdem; Czirwonigrod]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2246. – С. 72–73

підпис: Ad relationem Iohannis de Conieczpolie Regni Poloniae cancellarii.

локалізація: [...et super Castro Rubeo nostro, villis et toto districtu...] м. Червоногород, тепер не існує

мова: латинська.

Краків, 7 березня 1440 р.

Король Владислав III підтверджує Пьотрові Одровонжу зі Спрови посідання зазначених сіл з надання свого батька короля Владислава II

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 215–215v. [T.: Eiusdem]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2251. – S. 76–77

мова: латинська

підпис: Datum per manus magnificiorum Iohannis de Conieczpolie cancellarii et Petri Woda de Szekoczyn vicecancellarii Regni Poloniae

локалізація: [...super villis Schatanow et aliis villis ad ipsam pertinentibus, scilicet Jablonow, Stryowa, Pastolowcze et Gorczoŭka ac etia, villa Zinkowcze cum aliis villis ad eam pertinentibus, videlicet Crzimeczka, Bessukoicze, Mieza-kow, Squarnicze et alias Nyssni Mukarow et curia alias B o g a t e g o J a c u s s a D w o r c z e dicta, in districtu Smotricensi et alia villa Czesschi in districtu Laticzoviensi in terra Podoliae sitis...] стм. Сатанів Городоцького району, с. Постолівка Волочиського району, смт. Зіньків, с. Грим'ячка Віньковецького, с. Загінці, с. Божиківці Деражнянського району, с. Чехи Старосинявського району Хмельницької обл.; Мізяків Калинівського району Вінницької обл.

Краків, 7 березня 1440 р.

Король Владислав III, взявши від червоногородського старости Теодорика з Бучача 4 шуби, виткані золотом, та 2 коня, обіцяє на найближчому сеймі перевести на дідичне право 17 зазначених сіл або відповідно заплатити

оригінал: AGAD. – Zbiór dokumentów pergaminowych. – № 7281

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2252. – S. 77–78

мова: латинська

локалізація: [...super villas infrascriptas, videlicet Ywane, Torczkue, Dambrowin, Worwonczicze, Burgrabyncze, Costkowcze, Humancze, Chmelawa, Letacze, Brzemyona, Swydowe, Dulyby, Czelenycze, Sokolow, Parchowa, Nowosydlcze et Koczmirzin in terra Russie et districtibus Czerwonogrodensi et Cropicziensi sitas...]

Краків, 7 березня 1440 р.

Король Владислав III записує червоногородському старості Теодорику з Бучача 300 гривень на замку Червоногород з повітом, з яких 200 гривень за заслуги, а 100 гривень на плац підшитий соболями

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 167–167v. [T.: Eiusdem; Czirwonigrod]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2253. – S. 78–79

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Iohannis de Conieczpolie Regni Polonie cancellarii.

локалізація: [...super castro nostro Czirwonigrod et districtu ipsius in terra Russiae sito...] м. Червоногород тепер не існує.

Краків, 9 березня 1440 р.

Король Владислав III записує кам'янецькому каштелянові Бедрихові з Бедриховець 100 гривень на с. Куялів Смотрицького повіту Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 194v.–195 [T.: Eiusdem; Cuialow]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2254. – S. 79–80

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Petri Woda de Szczekoczin Regni Poloniae vicecancellarii

локалізація: [...villa regia Cuialow in terra Podoliae et districtu Smotricensi sita...]

Краків, 17 березня 1440 р.

Король Владислав III записує судді кам'янецького гроду Войцехові з Дітриховець 50 гривень на с. Яромірка Смотрицького повіту Подільської землі

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 196–196v. [Т.: Eiusdem; Iaromirka]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2259. – С. 82

мова: латинська

підпис: Ad relationem magnifici Iohannis de Conieczpolie Regni Polonie vicecancellarii

локалізація: [...super villa regia Iaromirka in terra Podoliae et districtu Smotricensi sita...] с. Яромірка Городоцького району Хмельницької обл.

Новий Сонч, 19 квітня 1440 р.

Король Владислав III записує кам'янецькому каштелянові Бедрихові з Бедриховець 400 гривень на замку в Смотричі з приналежними до нього селами

оригінал: AGAD. – Zbiór dokumentów pergaminowych. – № 7283

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2267. – С. 88–89

підпис: Ad relationem... Iohannis de Cyszow castellani Cracoviensis.

мова: латинська

локалізація: [...videlicet castro Smotricz, oppido et villis omnibus ad eadem pertinentibus...] смт. Смотрич Дунаєвецького р-ну Хмельницької обл.

Сонч, 20 квітня 1440 р.

Король Владислав III записує Подільському підкоморію Янушу Кірдеєвичу 150 гривень на с. Давидківці на р. Нічлаві у Скальському повіті, Чорнокінці та Іляшівці на р. Дністрі у Кам'янецькому повіті Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 37–37v. [Т.: Hieronimus Lanczkorunski; Dawidkowcze, Czarnokuncze, Juliasowcze]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2269. – С. 90–91

підпис: Relatio domini Petri de Szczekoczin Regni Poloniae vicecancellarii

локалізація: [...super villis regiis Dawidkowcze in fluvio Noczlawa in terra Podoliae et districtu Scalensi, similiter et Czarnokuncze ac Juliasowcze in fluvio Nester et districtu Camenecensi sitis...] с. Давидківці Чортківського району.

Буда, 9 серпня 1440 р.

Король Владислав III записує Боршові з Коціни 50 гривень на с. Голосків у Кам'янецькому повіті Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 185v. [Т.: Eiusdem; Holoskow!]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2274. – S. 94

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Sandiogii de Ostrorog palatini Posnaniensis

локалізація: [...super villa regali Holoskow in terra Podoliae et districtu Camenecensi sita...] с. Голосків Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл.

Під замком Марванко, 16 березня 1441 р.

Король Владислав III записує Пьотрові Цьолкові 60 гривень на с. Окунів і Воеводинці на р. Тарнаві у Бакотському повіті і 40 гривень на с. Гниловоди Кам'янецького повіту Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 23v. [Т.: Zalieszczi: Okunow, Wojewodzincze]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2291. – S. 111–112

мова: латинська

підпис: Relatio Petri de Szczekoczin Regni Poloniae vicecancellarii

локалізація: [...super villis regiis Okunow, Woiewodzincze in fluvio Tarnawa iacentibus in terra Podoliae et districtu Bacicensi sit(is)... computan(do) in Hnilowodi in terra Podoliae et districtu Camenecensi...] Воеводинці тепер с. Фурманівка Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл.; Окунів тепер не існує, Гниловоди тепер частина с. Шатави Дунаєвського р-ну Хмельницької обл.

Буда, 19 травня 1441 р.

Король Владислав III записує Янові Кемлічові з Влостоцець 200 гривень на с. Сапогів у Скальському повіті і с. Василівці у Бакотському повіті

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 29v. [Т.: Ioannes Hrinek: Vassilowcze, Sapuchow]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2305. – S. 121

мова: латинська

підпис: Relatio Petri de Szczekoczin Regni Poloniae vicecancellarii

локалізація: [...super villis regiis Sapuchow in districtu Scalensi et Wassilowcze in districtu Bacotha sitis...] с. Сапогів Борщівського району Тернопільської обл.

Буда, 29 травня 1441 р.

Король Владислав III записує Біліні з Любніча 50 гривень на с. Лядаву і Кіндинці у Бакотському повіті

згадка: 1. AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – K. 935 [Т.: Ladawa et Kindincze]
2. Ibidem. – K. 969 [Т.: Villae Ladawa et Kindincze in terra Podoliae et districtu Bakoteiensi]

підпис: Relatio magnifico Petri Polad de Vilfin Capitaneo Podoliae

мова: латинська

локалізація: [...villis Ladawa et Kindincze districtus Vocotensi...] с. Лядава Могилів-Подільського району Вінницької обл., можливо с. Кудіївці Жмеринського району Вінницької обл.

Буда, 16 червня 1441 р.

Король Владислав III записує Янові Бахавському 100 гривень на с. Кептинці на р. Смотричі у Кам'янецькому повіті

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 184v.–185 [Т.: Petrus Bak; Kiptincze]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2321. – S. 136

мова: латинська

підпис: Relatio Petri Polak capitanei Podoliae

локалізація: [...super villa nostra Kiptincze in districtu Camenecensi super flumine Smotrzicz iacen(ti)...] тепер північна частина с. Голосків Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл.

Буда, 17 червня 1441 р.

Король Владислав III дозволяє подільському підкоморію Янушу Кірдеєвичу заложити місто і замок в с. Ліхнівці, які він буде тримати доживотно

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 37v.–38 [Т.: Eiusdem; castrum et oppidum Lechnowce]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2322. – S. 136–137

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Przedborii de Konieczpolie castellani Rosperiensis.

локалізація: [...castrum super monte Lechnowcze in terris Podoliae et districtu Skalensi sito...]

Буда, 19 червня 1441 р.

Король Владислав III записує Янові Слабошеві-молодшому з Кавенчина 100 гривень на с. Ущиця Бакотського повіту Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 60 [Т.: Eiusdem]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2323. – S. 137–138

мова: латинська

регест: “...generoso ac nobili Iohanni Slabosz iuniori de Kaweczin inscripsit, assignavit, dedit, donavit in et per ipsum Iohannem et ipsius legitimos successores...”

підпис: Ad relationem domini Iohannis de Conieczpolie Regni Poloniae cancellarii.

локалізація: [...super villa regia Vschicza in terra Podoliae et districtu Bakocensi circa fluvium Vschicza sita...] смт. Стара Ущиця Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл. (локалізація до 1982 р.).

Буда, 24 червня 1441 р.

Король Владислав III записує шляхетному Махові 60 гривень на с. Бережани у Скальському повіті

згадка: 1. AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – K. 935 [Т.: Brzeszany] 2. Ibidem. – K. 970 [Т.: Villa Brzezani districtus Skalensis terrae Podoliae]

підпис: Relatio Przedborii de Conieczpole Castelliani Rosperiensis

мова: латинська

локалізація: [...villa Brzeszany districtus Scalensi...] с. Бережанка Борщівського району Тернопільської обл.

Буда, 5 липня 1441 р.

Король Владислав III записує Кам'янецькому каштелянові Бедрихові 100 гривень на с. Остапківці і Плоске у Смотрицькому повіті Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 198 [Т.: Eiusdem; Stapkowszcze et Ploska]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2330. – S. 145

мова: латинська

підпис: Relatio Petri Polak de Wilphin capitanei generalis Russiae

локалізація: [...super villis nostris Stapkowszcze supra fluvium Smotrzicze et Ploska iacente supra fluvium Ploska in terris Podoliae et districtu Smotricensi sitis...] с. Остапківці Городоцького району та с. Плоскове Хмельницького району Хмельницької обл.

о. Цепель, 6 листопада 1441 р.

Король Владислав III записує Сигізмундові Кірдейові з Оринина 100 гривень на селах Цвіклівці та Ушиця в Кам'янецькому повіті

публікація: AGZ. – T. V. – № LXXXVII. – S. 110

реґест: *Pohorecki F. Catalogus...* – № 133. – P. 44

in insula dicta Chapel, 6 november 1441

Wladislaus rex Hungariae, Poloniae, Dalmatiae, Croatiae etc., remunerando fidelia servitia sibi in via Hungaricali praestita, Sigismundo alias Kyerdey de Orinin centum marcas in villis Czwiklowcze et Uszcze in districtu Camenecensi donat et inscribit

підпис: Lectum per Albertum de Zichlin R. P. vicecancellarium

мова: латинська

локалізація: [...super villis nostris Czwiklowcze et Uszcze in terra Russue et districtu Camenecensi sitis...] с. Цвіклівці та с. Ушиця Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл.

Трнава (Нагишомбат), 8 березня 1442 р.

Король Владислав III записує Кристинові зі Шуковець 800 гривень на повіті та замку Бакота та приналежних до нього селах Теремцях і Бурнаківцях

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 36v.–37 [Т.: Vaccotha]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2357. – S. 170–171

мова: латинська

підпис: Ad relationem magnifici Iohannis de Konieczpolie Regni Poloniae cancellarie

локалізація: [...in districtu et castro Vaccotha et villis Poteremcze et Burnakowcze ad ipsum districtum...] с. Бакота, Теремці Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл. (локалізація до 1982 р.)

Буда, 24 квітня 1442 р.

Король Владислав III записує писареві Подільської землі Домаратові зі Шлядкова 100 гривень на с. Балин Смотрицького повіту Подільської землі

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 101–101v. [Т.: Eiusdem]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2361. – S. 174

мова: латинська

підпис: Relatio Iohannis de Conieczpolie Regni Poloniae cancellarii

локалізація: [...super villa nostra Balina vocata, in terra Podoliae et districtu Smotricensi sita...] с. Балин Дунаєвецького району Хмельницької обл.

Буда, 25 квітня 1442 р.

Король Владислав III записує писарю Подільської землі Домаратові зі Шлядкова 50 гривень на пустці Копистин на р. Буг у Летичівському повіті Подільської землі

копія: AGAD. – МК. – Sygn. 86. – К. 61–62. Впис з трансумпта короля Сигізмунда Августа з датою: Люблін 18 березня 1554 р. Т.: Confirmatio litterarum Vladislai regis occasione 50 marcarum in villa Kopersno (!) inscriptam
публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2362. – S. 175–176

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Iohannis de Konieczpolie Regni Poloniae cancellarii

локалізація: [...super solitudinem seu vastitiam Copestino vocara(m), in flumine Boog vocato in terra Podoliae et districtu Lethicouiensi sit(am)...] с. Копистин Хмельницького району Хмельницької обл.

Буда, 9 травня 1442 р.

Король Владислав III записує Махові з Підляшшя 50 гривень на с. Вовківці Кам'янецького повіту Подільської землі

згадка: AGAD. Tzw. – ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 21–21v. [Т.: Czermiński; Wolkowszcze]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2367. – S. 179

мова: латинська

підпис: Ad relationem domini Gregorii regiae maiestatis capellae magistri egregii

локалізація: [...villae regiae Wolkowcze in terra Podoliae et districtu Camenecensi sitae iacentisque sub castello deserto Swiniacze et super flumine Dniesterz vocato...] с. Вовківці Борщівського району Тернопільської обл.

Буда, 12 травня 1442 р.

Король Владислав III записує шляхетному Станкові 100 гривень на селах Сеньківці, Мірчинці та Ставчани у Кам'янецькому повіті Подільської землі

оригінал: AGAD. – Zbiór dokumentów pergaminowych. – № 6633

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 145–145v. [Т.: Senkowcze. Mironicze et Staffczani]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2369. – S. 180

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Iohannis de Coneczpole Regni Poloniae cancellarii

локалізація: [...super villis nostris Senkowcze, Mirczincze et Staffczani in terra Podolie et districtu Camenecensi...] с. Ставчани Новоушицького району Хмельницької обл.

Буда, 14 липня 1442 р.

Король Владислав III записує Вацлаву Спішу з Собачова 350 гривень на с. Вербовець і Літнівці у Кам'янецькому повіті Подільської землі

копія: 1. AGAD. – МК. – Sygn. 86. – К. 314–315. Впис з трансумпту королів Казимира IV з датою: Нове місто Корчин, 5 травня 1464 р., та Сигізмунда Августа з датою: Вільно, 19 липня 1554 р. 2–3. Ibidem. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 7–7v. (з оригіналу), 8–8v. (з трансумптів)

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2384. – S. 193–194

мова: латинська

підпис: Ad relationem magnifici Petri Woda de Sczekoczin Regni Poloniae vice-cancellarii.

локалізація: [...super villis nostris Wierzbowcze et Letniowcze in terris Podoliae et districtu Camenecensi sitis...] с. Вербовець Мурованокуриловецького р-ну Вінницької обл., Літнівці тепер смт. Нова Ушиця Хмельницької обл.

Буда, 24 липня 1442 р.

Король Владислав III записує Янові з Хоментова 60 гривень на с. Ремешівцях Смотрицького повіту Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 175v.–176 [Т.: Eiusdem; Rzemieszowcze]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2386. – S. 195–196

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Hriczkonis de Pomorzani palatini Podoliae

локалізація: [...super bonis villae Rzemiesowcze in terris Podoliae et districtu Smotricensi sita...]

Буда, 30 липня 1442 р.

Король записує Теодорикові з Бучача 122 гривні на замку і місті Червоногороді разом з приналежними селами взамін тієї суми, яку був винен Теодорику Галицький каштелян Ян Влодкович

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 167v.–168 [Т.: Eiusdem; Czirwonigrod]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2390. – S. 198

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Petri Odrowasz de Sprowa pallatini Leopoliensis

локалізація: [...super castro nostro Czerwonogrodensi et oppido Czerwonogrod vocato et villis omnibus...] м. Червоногород тепер не існує.

Буда, 31 липня 1442 р.

Король Владислав III записує Миколайові Подольцові з Гродкова 100 гривень за заслуги і 150 гривень, позичених Юрію Струмилі, на с. Тарнаву Смотрицького повіту Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 9. – К. 381v.–382. Впис з трансумпту короля Сигізмунда Августа з датою: Варшава 11 березня 1564 р.

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2392. – S. 199–200

мова: латинська

підпис: [...super villa nostra Tharnawa in terris Podoliae et districtu Smotricensi sita...] Relatio venerabilis Iohannis Gruszczynski cancellarii Posnaniensis.

Буда, 23 вересня 1442 р.

Король Владислав III записує Біліні, державцеві Лядаві, 60 гривень на с. Сребну Бакотського повіту Подільської землі

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 164v.–165 [Т.: Eiusdem; Srzebna]

публікація: 1. АЮЗР. – Ч. VIII. – Т. I. – № IX. – С. 14–15; 2. *Górski W. Powiat Mohylowski.* – S. 268; 3. ZDM. – Cz. VIII. – № 2419. – S. 222

мова: латинська

підпис: Ad relationem Iohannis Przilepski cubicilarii regiae maiestatis

локалізація: [...super villa nostra Srebna in terra Podoliae et districtu Vacotensi iacente...] можливо, с. Серебря Могилів-Подільського району Вінницької обл.

зауваження: М. Грушевський подає цей документ під датою 25 лютого 1442 р., але згідно з ітінерарієм Владислава III останній не міг бути у цей день в Буді.

Буда, 29 вересня 1442 р.

Король Владислав III надає Миткові Зарубичу с. Лисець Кам'янецького повіту на ленному праві

згадка: AGAD. – AZ 32. – К. 972–973 [Т.: Hereditas Lissiecz in districtu Camenecensi]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2425. – S. 226–227 [за оригіналом з Бібліотеки Чарторийських у Кракові]

регест: Inv. – S. 274

Vladislaus III rex villam Lisiecz confert jure feudi Mytkoni Zarubicz de Lisiecz. Budae, die S. Michaelis, anno 1442

мова: латинська

свідки: ...presentibus reverendo in Christo parte, domino venerabili, magnificis, generosis, nobilibus: Johanne eadem gracia archiepiscopo Leopoliensi, Nicolao Lasoczki Cracouiensi decano, Petro de Sprowa Odrowansch Russie, Hriczkone de Pomorzany Podoliensi pallatinis, Przedborio de Conieczpole Rospierensi castellano, Petro Skora de Gay iudice Poznaniensi generali et aliis quampluribus baronibus et nobilibus, fidelibus testibus protunc ad latus nostrum assistentibus, aule nostre curiensibus

підпис: Relatio magnifici Johannis de Conieczpole, Regni Polonie cancelarii grate nobis dilecti

локалізація: [...Lisyecz dictam, in districtu Camen(ecensi) sitam...] с. Лисець Дунаєвського району Хмельницької обл.

Буда, 29 вересня 1442 р.

Король Владислав III надає Лукашеві Лойовичу з Мілієвець с. Капустинці Червоногородського повіту та Якимове дворище на р. Жван у Кам'янецькому повіті на ленному праві

оригінал: AGAD. – Zbiór dokumentów pergaminowych. – № 7292

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – S. 227–229

мова: латинська

свідки: ...presentibus ibidem: reverendo in Christo parte domino Johanne archiepiscopo Leopoliensi, magnificisque et nobilibus Laurencio de Hedrewara regni Hungarie, Petro Odrowanschs de Sprowa Leopoliensi, Hriczkone de Pomorzani Podolie palatinus, Laurencio alias Zaraba de Kalynowa Sirasiensi, Predborio de Conieczpole Rosperiensis castellanis et Petro Scora iudice Poznaniensi et aliis quammultis fidelibus nostris fidedignis, testibus ad premissa

підпис: Relatio magnifici Johannis de Conyeczpole Regni Polonie cancellarii predicti

локалізація: [...villam nostram Capuszczincze dictam, in terra Podolie et in Czirwonogradensi et Jakymowo d w o r z i s c z e super fluvio Nazwan vocato sub castello, alias h r o d z i s c z e in Cameneczensi districtibus sitas...] с. Капустинці Чортківського району Тернопільської обл.

Буда, 29 вересня 1442 р.

Король Владислав III надає Станіславові з Бедриковець с. Шершенівку Червоногородського повіту Подільської землі

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 158–159v. [Т.: Eiusdem; perpetuit(as) Szirszeniowcze na prawi lennym]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2427. – S. 229–230

мова: латинська

підпис: Ad relationem Iohannis de Conieczpole Regni Poloniae cancellarii

локалізація: [...villam nostram et haereditatem totalem Szyrscheniowcze in terra Podoliae et districtu Czerwonogradensi sitam...] с. Шершенівка Борщівського району Тернопільської обл.

Буда, 29 вересня 1442 р.

Король Владислав III надає Томашові з Гинківців с. Гинківці та пустку Угринківці у Червоногородському повіті Подільської землі

публікація: AGZ. – T. VI. – № XX. – S. 31–32

мова: латинська

свідки: presentibus ubidem reverendo in Christo domini Ioahanne Archiepiscopo Leopoliensi, magnificis ac nobilibus Laurencio de Hederwara Regni Hungarie, Petro Odrowanschs de Sprowa Leopoliensi, Hriczkone de Pomorzani Podolie Palatinis, Laurencio Zaramba de Calynowa Siradensi, Predborio de Conyeczpole Rosperiensis Castellanis et Petro Scora Iudice Poznaniensi et aliis quampluribus fidelibus nostris fidedignis, testibus ad premissa

підпис: Datum per manis magnificorum Iohannis de Conyeczpole Cancellarii et Petri de Szczekoczini Vicecancellarii Regni Poloniae, fidelium nostrorum, sincere nobis dilectorum

локалізація: [...villam nostram et hereditatem totalem Hynkowcze dictam et vastitatem seu hereditatem desertam Vhrynkowcze, in terra Podolie et districtu Czirwonogradensi sitas et super flumine Volchovycz iacentes] с. Гинківці та Угринківці Заліщицького району Тернопільської обл.

Буда, 30 вересня 1442 р.

Король Владислав III надає Ігнатові Нешевичу з Бенанківців с. Юрківці Кам'янецького повіту Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 47v.–48 [Т.: Mathias, Mitko, Nikolaus Dimidowicz; Jurkowcze, ius feudi]

публікація: 1. АЮЗР. – Ч. VIII. – Т. II. – № V. – С. 332–333; 2. *Górski W. Powiat Mohylowski.* – S. 120–121; 3. ZDM. – Cz. VIII. – № 2430. – S. 233–234

мова: латинська

підпис: Relatio domini Iohannis de Conieczpolie Regni Poloniae cancellarii
локалізація: [...haereditatem dictam Jurkowcze super fluvium Dziahlny et in districtu Camenecensi sitam...] с. Юрківці Могилів-Подільського р-ну Вінницької обл.

Буда, 30 вересня 1442 р.

Король Владислав III надає Санькові Козловському с. Дяківці та Осипівці у Кам'янецькому повіті Подільської землі на ленному праві

копія: 1. AGAD. – МК. – Sygn. 44. – К. 403–405. Впис з трансумпту короля Сигізмунда з датою: Краків, 29 лютого 1530 р. [Т.: Privilegium nobilem Damiani et Jwaskonis Dyakocze fratrum germanorum]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2431. – S. 234–235

мова: латинська

регест: MRPS. – Pars III. – Vol. IV. – Suppl. – № 770; AGZ. – Т. X. – № 78

свідки: ...presentibus reverendo in Christo parte domino, magnificis, generosis et nobilibus: Johanne eadem gracia Leopoliensi archiepiscopo, Petro de Sprowa Odrowasch Russie, Hriczkone de Pomorzany Podoliensi palatinis, Theodorico de Buczacz castellano Camenecensi et capitaneo Podolie generalo, Petro Skora de Gay iudice Posnaniensi, Derslao de Ritwyany et aliis quampluribus baronibus et aule nostre curiensibus nos protunc ambientibus, testibus fidedignis circa premissa

підпис: Relatio magnifici Iohannis de Conieczpolie nostri Regni Poloniae cancellarii predicti

локалізація: [...villas et hereditates dictas Dyakowcze et Joschipowcze, in districtu Camenecensi sittas...] с. Дяківці Літинського р-ну Вінницької обл., тепер с. Кусиківці Літинського р-ну Вінницької обл.

Буда, 1 жовтня 1442 р.

Король Владислав III записує кам'янецькому каштелянові і старості генеральному подільському Теодорику з Бучача 200 гривень на замку Червоногород і приналежних селах, які йому був винен Павел з Сієнни

копія: AGAD. – Т. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 168–168v. [Т.: Eiusdem; Czerwonigrod]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2433. – S. 236–237

мова: латинська

підпис: Relatio venerabilis Gregorii magistri capellae

локалізація: [...super castro nostro Czerwonogrodensi in terra Podoliae sito, villisque ad ipsum pertinentibus inscribimus...] м. Червоногород тепер не існує.

Буда, 1 жовтня 1442 р.

Король Владислав III записує Іванові Сенькові з Верхівця 100 гривень на пустках Бахтин і Сербинівці у Кам'янецькому повіті Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 204. [Т.: Stanislaus Zakrewsky; Bachtin et Scherbowczye]

публікація: 1. АЮЗР. – Ч. VIII. – Т. II. – № VI. – С. 333; 2. ZDM. – Cz. VIII. – № 2434. – S. 237–238

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Hriczkonis de Pomorzani terrae Podoliae palatini
локалізація: [...haereditatibus desertis, Bachtin et Scherbowczye nuncupatis, in terra Podoliae et districtu Camenecensi situatis...] с. Бахтин Мурованокурило-вещького району, с. Сербинівці Жмеринського району Вінницької обл.

Буда, 3 січня 1443 р.

Король Владислав III записує своєму слугі Миколаю Відінічу зі Слабича 100 гривень на с. Мукарів Смотрицького повіту Подільської землі

згадка: AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – К. 973 [Т.: Villa Mukarow in terra Podoliae et districtu Smotriciensi]

підпис: Relatio generosi Derslai Wlostowski

мова: латинська

локалізація: [...villa Mukarow in terra Podoliae et districtu Smotriciensi...] с. Підлісний Мукарів Дунаєвещького району Хмельницької обл.

Буда, 17 січня 1443 р.

Король Владислав III записує Стогнєву з Шумська 100 гривень на м. Ялтушків і с. Рів з присілками у Кам'янецькому повіті

копія: AGAD. – AZ 32. – К. 974 [Т.: Oppidum Oltuskowo et villa dicta Row cum eorum pertinentiis alias przisiolki, in districtu Camenecensi]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2446. – S. 251–252 [за оригіналом зі збірки пергаментів Ягелонської бібліотеки у Кракові]

реґест: Inv. – S. 274

Vladislaus III rex Poloniae et Hungariae Stogniewo de Szumsk centum marcas super Row er Oltuszkow inscribit. Budaе, anno 1443

мова: латинська

підпис: Relacio magnifici Petri de Szczekoczini Regni Poloniae vicecancellarii

локалізація: [...super opido Olthuschkowo atque in et super villa dicta Row cum eorum pertinentiis, alias p r z i s c h o t l k y, in districtu Camenecensi sitis...]

с. Ялтушків Барського району Вінницької обл., м. Бар Вінницької обл.

Буда, 3 лютого 1443 р.

Король Владислав III записує Кристинові зі Щукова 300 гривень на замку Бакота з приналежними селами

копія: 1. AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – К. 35–36 [Т.: Baccotha].

2. Bitburg. – Ze zbiorów dr. Tomasza Niewodniczańskiego. – Dokumenty pergaminowy. – № A 62 (копія у Зібранні допоміжних дисциплін Інституту історії Варшавського університету)

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2448. – S. 253–254

мова: латинська

підпис: Ad relationem magnifici Petri de Szczekoczin Regni Poloniae vicecancellarii

локалізація: [...super castro nostro Baccotha, nec non villis as dictum castrum proprie pertinentibus, scilicet Borsukowcze, Bilchakowcze et Olchowiecz in terra Podoliae] с. Бакота (локалізація до 1982 р.), Боришківці та Вільховець Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл.

Буда, 20 лютого 1443 р.

Король Владислав III записує Варціславі з Данілковичів 200 гривень на с. Княгинин Кам'янецького повіту Подільської землі

оригінал: AGAD. – Zbiór dokumentw pregaminowych. – № 6227

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2449. – S. 255–256

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Petri de Szczekoczini Regni Poloniae vicecancellarii

локалізація: [...super villa nostra Kneyhnyn ... in terra Podolie et districtu Sameneczensi iacente...] с. Княгинин Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл.

Буда, 21 січня або 3 червня 1443 р.

Король Владислав III записує Стечкові з Владовіц 50 гривень на с. Курилівці на р. Бузі у Хмельницькому повіті

копія: 1. AGAD. – МК. – Sygn. 36. – К. 432–432v. Впис з трансумпту короля Сигізмунда з датою: Краків, 13 січня 1524 р. [Т.: Confirmatio litterarum Curilowcze cum conservazione ad vitam]. 2. Ibidem. – AZ. – Sygn. 32. – К. 974 [Т.: Villa Kurilowcze super fluvio Bohu in districtu Chmielnicensi]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2461. – S. 264–265

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Petri de Szczekoczin Regni Polonie vicecancellarii

локалізація: [...super villa nostra Curilowcze dicta, in flumine Bohu iacente, in districtu Chmyelnicensi sita...] можливо, с. Курилівці Жмеринського району Вінницької обл.

Буда, 25 червня 1443 р.

Король Владислав III записує Станіславі з Рудників 50 гривень на с. Плоскирівці Смотрицького повіту Подільської землі

згадка: AGAD. – AZ. – Sygn. 32. – К. 975 [Т.: Villa Ploskirowcze in terris Podoliae et districtu Smotriciensi]

підпис: Relatio Petri de Szczekoczini Regni Poloniae Vicecancellarii

мова: латинська

локалізація: [...villa Ploskirowcze in terris Podoliae et districtu Smotriciensi...] м. Хмельницький

Буда, 20 липня 1443 р.

Король Владислав III записує Миколайові Домаратові з Добжина 100 гривень на с. Свелівці Скальського повіту Подільської землі

згадка: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Т. 17. – К. 38v.–39 [Т.: Eiusdem Swielowicze]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2466. – S. 268–269

мова: латинська

підпис: [...super villa regia Swielowicze in terra Podoliae et districtu Scalicensi et circa fluvium Noczlawa sita et locata...] Relatio Petri de Szczekoczin Regni Poloniae vicecancellarii.

Буда, 26 липня 1443 р.

Король Владислав III надає Янові Шишці с. Супруньківці Кам'янецького повіту Подільської землі на ленному праві

копія: AGAD. – Tzw. ML. – IV B. – Sygn. 17. – K. 153v.–154v. [T.: Eiusdem; feudum]

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2468. – S. 269–270

мова: латинська

підпис: Relatio magnifici Petri Woda de Szczekoczin Regni Poloniae vicecancellarii

локалізація: [...villam nostram et haereditatem totalem Suprkowcze vulgariter dictam, in terra Podoliae et districtu Camenecensi iacentem...] с. Супруньківці Кам'янець-Подільського району Хмельницької обл.

Варадин, 24 серпня 1444 р.

Король Владислав III на прохання Пьотра Одровонжа переводить села Сатанів і Зіньківці на міське право, а разом 17 зазначеними селами переводить їх на німецьке право

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2490. – S. 292–295 [за копією з Державного архіву у Кракові]

свідки: ...praesentibus ibidem reverendo in Christo patre, magnificisque et generosis: Iohanne episcopo Waradiensi, Luca de Gorka Poznaniensi, Hriczkonie Podoliae pallatinis, Nicolao de Balicze Woynicensi, Nicolao Zakrzowski Wisliciensis castellanis, Wolczkone Rokuthi succamerario Leopoliensi, Hinath iudice Haliciensis, et aliis quampluribus fidedignis

мова: латинська

підпис: Datum per manus magnifici Petri de Szczekoczin Regni Poloniae vicecancellarii et capitanei terrae Chelmensis, sincere nobis dilecti

локалізація: [...civitates Zinkowcze et Sathanow...] смт. Зіньків Вінківського р-ну, смт. Сатанів Городоцького р-ну Хмельницької обл.

У Болгарії, напроти Орсова, 22 вересня 1444 р.

Король Владислав III записує Богданові Гинковичу 100 гривень на с. Товсте Червоногородського повіту Подільської землі

оригінал: AGAD. – Zbiór dokumentów pergaminowych. – № 7299

публікація: ZDM. – Cz. VIII. – № 2495. – S. 299

мова: латинська

підпис: Relacio magnifici Petri de Szczekoczini Regni Poloniae vicecancellarii.

локалізація: [...super villa nostra Tluthna in terra Podolae, in districtu vero Czurwonogradensi, in fluvio Holchowecz sita...] смт. Товте Заліщицького р-ну Тернопільської обл.